

gyakorlat: Kockázatos általánosítások

Cél: tudatosítani a tanulóknak az elhamarkodott ítéletalkotások megalapozatlanságát.

Eszközök: a poszterkészítéshez szükséges papír, vastag filctoll, ragasztó

A gyakorlat menete:

Három poszterre a következő mondatindítások kerülnek:

A lányok általában...

A fiúk általában...

Öreg emberek általában...

A csoport tagjai sorban befejezik a mondatokat. Mindent felírnak, ami eszükbe jut. A véleményeket itt nem szabad minősíteni. Ezt követően megvitatják, hogy mely kijelentések nem felelnek meg a valóságnak. Közben meg lehet beszélni azt is, hogy vajon miért alakultak ki ilyen sommás vélemények (pl. a lányokról, hogy kényesek, a fiúkról, hogy durvák, az öreg emberekről, hogy nem jól látnak stb.)

Megvitatható kérdések:

- Milyen érzés volt a lányoknak, illetve a fiúknak a másik nembeliek általánosításait hallani magukról?
- Mi a valóságos alapja a véleményeknek?
- Hogyan lehet megcáfolni azokat a véleményeket, amelyek nem illenek az egyes emberekre (egy fiúkra, lányokra, öregekre)?
- Vannak-e olyan vonások, amelyek valóban érvényesek valamennyi lányra, illetve valamennyi fiúra?
- Milyen egyedi különbségek vannak? Ki miben más, mint az adott csoportról megfogalmazott sommás vélemény?
- Mi az, ami általában jellemző az idős emberekre?
- Ismertek-e olyan idős embereket, akikre nem jellemzők az általánosított vélemény?
- Milyen sztereotípiák élnek az idősebb generációban a „mai fiatalokról”?
- Rátok jellemző az, amit a fiatalságról általában mondanak, gondolnak?

Tanácsok a pedagógusnak:

Ez a gyakorlat alkalmas lehet arra is, hogy enyhítse az ebben az életkorban a fiúk és lányok között általában fennálló ellentétet, hiszen a sztereotípiákról folytatott vita nagy mértékben befolyásolhatja az egymással folytatott kommunikáció minőségét, és segíthet tisztázni félreértéseket, oldani lappangó feszültségeket.

Az öregekkel kapcsolatos sztereotípiákhoz kapcsolódva napirendre kerülhetnek a jellegzetes generációs problémák mindegyik érintett fél szemszögéből. Célszerű ezt a problémakört aktuális eseményekhez (újsághír, tv-adás, saját élmény stb.) kötni.